

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

**Актуальні питання
психологічної науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 17

Рівне - 2023

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Вип. 17. Рівне: РДГУ, 2023. 106 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Ставицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 6 від 22 червня 2023 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

представленим у життєдіяльності іншого так, щоб викликати в нього потребу відповідного відчуття тієї ж інтенсивності, та передбачає високий ступінь емоційно позитивного ставлення, що виділяє об'єкт серед інших і поміщає його в центр життєвих потреб й інтересів суб'єкта (любов до батьківщини, до матері, до дітей, музики тощо).[2]

Результати досліджень показують, що недостатня комунікація та взаєморозуміння можуть призвести до конфліктів у парі. Крім того, емоційна стійкість та здатність керувати своїми емоціями є важливим фактором, оскільки невирішені емоційні проблеми можуть спричинити конфлікти та розлади у стосунках. Взаємна привабливість також важлива, оскільки віддаленість партнерів може призвести до неприємних наслідків для відносин. Тому, психологічні чинники впливають на взаємини у подружніх парах та визначають їхню якість та стабільність.

Отже, для збереження стабільних та задовільних стосунків у подружніх парах необхідно розуміти та керувати психологічними чинниками, що впливають на прояв любові. Навчитися працювати над своїми недоліками та приймати партнера безумовно з усіма його якостями є ключовими для створення міцної та щасливої пари. Проте, багато людей не розуміють повноту шлюбних стосунків та не усвідомлюють, що стосунки потребують постійної роботи та зусиль, які покладаються на обидвох партнерів. Важливо будувати стосунки на правильному фундаменті, щоб забезпечити їх тривалість та щастя.

Список використаних джерел

1. Фромм Е. Мистецтво любити. Київ : Форс, 2021. 224 с.
2. Федоренко Р. П. Психологія сім'ї :навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 364 с.

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ПСИХОЛОГА З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Зінчук Ірина, здобувач ОС «магістр», 1 курс, РДГУ

Керівник: Главінська О.Д., кандидат психологічних наук, доцент

Проблема навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами займає чільне місце у психолого-педагогічній науці сьогодення. Проблема їх особистісного зростання, входження в соціум неодноразова ставали предметом наукових досліджень В. Бондара, Л. Гречко, Т. Іляшенко, А. Колупасової, Н. Ляшової, М. Матвєєвої, С. Миронової, В. Сіньова, Ю.Соловйова, А. Шевцова та ін. Вчені вважають, що цей процес буде більш

ефективним, коли буде відбуватися під керівництвом команди фахівців, до складу якої обов'язково має входити практичний психолог. Психологічний супровід дітей із особливими у сучасній психологічній науці передбачає діяльність практичного психолога, спрямовану на створення комплексної системи медико-психологічних, психолого-педагогічних та психотерапевтичних умов, які б сприяли їхній адаптації, реабілітації та особистісному зростанні в соціумі (школа, сім'я, група однолітків тощо) [2].

Психологічний супровід дітей з особливими потребами – це тривалий в часі, динамічний процес, монолітна діяльність психолога, у структурі якої можна виділити п'ять взаємопов'язаних компонентів:

- систематичний моніторинг медико-психологічного і психолого-педагогічного статусу дитини в динаміці її психічного розвитку;
- створення соціально-психологічних умов для ефективного психічного розвитку дітей у соціумі;
- систематична психологічна допомога дітям із порушеннями в розвитку у вигляді консультування, психокорекції, психологічної підтримки;
- систематична психологічна допомога батькам дітей із проблемами в розвитку;
- організація життєдіяльності дітей з особливими потребами в соціумі з урахуванням їхніх психічних та фізичних можливостей. Відстеження психологічного статусу – досить складний процес, який потребує тісної співпраці всіх фахівців, які беруть участь у життєдіяльності дитини з особливими потребами [1].

Соціально-психологічна адаптація у різних дітей відбувається по-різному, відповідно до віку, типу вищої нервової діяльності, стану здоров'я, родинних взаємин, рівня розвитку у дитини ігрових навичок, її контактності, доброзичливості, емоційної залежності від матері тощо. Психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами як створення умов для розвитку дитини, здійснюється через виконання основних видів діяльності практичного психолога: діагностика, корекція, консультування, просвітництво, допомога.

На етапі психологічної діагностики психолог визначає «актуальний рівень розвитку дитини» та «зону найближчого розвитку», особливості особистісних характеристик, емоційно-вольової сфери та міжособистісної взаємодії з однолітками, батьками та іншими дорослими. Особливості психічного розвитку дитини враховуються у процесі розробки індивідуально-орієнтованих програм психологічної допомоги і впливають на періодичність та тривалість циклу корекційно-розвивальних занять. У більшості випадків корекційну роботу з дітьми з особливими освітніми потребами фахівці радять розпочинати з рухових методів на розвиток сенсомоторики, які забезпечать

взаємодію різних рівнів психічної діяльності (емоції, когнітивна сфера, саморегуляція тощо).

Для успішної реалізації завдань супроводу необхідна не лише взаємодія всіх фахівців спеціалізованого закладу, але й активна допомога і підтримка з боку батьків. Форма і зміст роботи з батьками визначається ступенем їх готовності до взаємодії. На початковому етапі взаємодії найбільш продуктивною формою роботи є індивідуальне консультування. На етапі корекційно-розвивальної роботи батьки залучаються до виконання конкретних рекомендацій практичного психолога. Достатньо ефективними у просвітницькій роботі психолога є групові форми взаємодії з батьками на тематичних консультаціях, семінарах-практикумах, лекторіях, тренінгових заняттях тощо. Особливості, завдання та результати психологічного супроводу висвітлюються психологом на психолого-педагогічних консилиумах, методичних об'єднаннях та педагогічних радах.

Таким чином, організація та зміст психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами має специфічні цілі і завдання. Вони зумовлюються особливими освітніми потребами дітей даної категорії, їх психофізіологічними особливостями та здатностями.

Список використаних джерел

1. Бондар В. І. Інтеграція дітей з обмеженими психофізичними можливостями в загальноосвітні заклади: за і проти. *Дефектологія*. 2003. № 3.
3. Дефектологічний словник: навчальний посібник / За ред. В. І. Бондаря, В. М. Синьова. Київ: «МП Леся», 2011. 528с.
4. Рачова Н. Соціально-педагогічний супровід дітей з особливими потребами. *Дефектолог*. 2009. №10.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ ДО СТРЕСУ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ковалець Атоніна, здобувач ОС «бакалавр», 4 курс, РДГУ

Керівник: Сторож О.В., кандидат психологічних наук

Стрес є невід'ємною частиною життя кожного студента. З одного боку він допомагає пристосовуватись до нових умов проживання та навчання, з іншого – впливає на працездатність та продуктивність. Зазвичай саме стрес спонукає особистість мобілізувати сили для подолання перешкод, позитивно впливає на наш організм якщо не носить затяжний та систематичний характер.

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Індивідуальна та групова робота з дітьми-переселенцями.....	4
Артемова О. Компетенції фахівців для надання допомоги вимушено переселеним особам, сім'ям з дітьми.....	9
Бабак К. Особливості соціальної адаптації дитини до шкільного навчання..	11
Демчук О. Сутність автентичності у психологічному просторі	13
Павелків В. Вплив соціальних мереж на формування нових молодіжних субкультур	15
Павелків В., Оборська А. Використання методів арт терапії у процесі реабілітації девіантної поведінки поранених військовослужбовців	18
Павелків В., Приступлюк С. Психокорекція агресивної поведінки підлітків засобами арт-терапії.....	20
Романюк В. Психічна травма особистості: психофізіологічні та клінічні аспекти	22
Рудюк О. Особливості професійної підготовки майбутніх психологів	25
Басалига Т. Метод десенсибілізації (EMDR) як засіб подолання посттравматичного стресового розладу (ПТСР) у учасників збройних конфліктів	27
Борак О. Життєстійкість у системі професійно важливих якостей майбутніх психологів.....	30
Войціховська Я. Психологічні аспекти професійного становлення майбутнього фахівця.....	32
Гаврилюк О. Клієнт-центрована психотерапія К. Роджерса у роботі з людьми з відхиленням у психічному розвитку	34
Гаврилюк О. Особливості самоставлення як чинник ефективності комунікації у юнацькому віці	37
Ганцева М. Психологічні прояви тривожності у студентської молоді під час воєнних дій.....	39
Горбатюк О. Особливості профілактики девіантної поведінки у підлітковому віці	41
Гуцало А. Психологічна допомога вимушено переселеним особам, сім'ям з дітьми.....	43
Даєр І. Психологічні основи розвитку резильєнтності молоді в умовах закладу вищої освіти.....	45
Дивульська К. Особливості роботи психолога у школі в умовах воєнного стану	47
Єфімова М. Психологічна допомога постраждалим дітям внаслідок військового конфлікту в Україні	50
Загородський Д. Психологічні чинники прояву любові у подружніх парах ..	53

Зінчук І. Особливості роботи психолога з дітьми з особливими потребами старшого дошкільного віку.....	55
Ковалець А. Дослідження психосоціальної стійкості до стресу у здобувачів вищої освіти.....	57
Конончук А. Сім'я як чинник становлення самооцінки особистості.....	60
Котляр О. Аналіз самотності як соціально-психологічного явища	62
Котляр О. Психологічні особливості переживання самотності в юнацькому віці	64
Лашта А. Асертивна поведінка як адаптивна копінг-стратегія в юнацькому віці	68
Лісняк Б. Вплив засобів масової комунікації на рівень тривожності в умовах воєнного часу	69
Максимюк В. Соціально-психологічні чинники життєстійкості онкологічно хворих осіб.....	72
Михайлова А. Психологічний супровід обдарованих дітей в закладах освіти.....	74
Мартюченко К. Фасилітація як феномен у вітчизняній психологічній науці	77
Мовчко О. Копінг-стратегії як інструмент подолання наслідків стресу	80
Панова О. Проблеми психологічного вивчення вітчизняної сфери трудової зайнятості.....	81
Парфенчук О. Соціально-психологічна профілактика конфліктної взаємодії старших підлітків	84
Парчук Т. Психологічна готовність молоді до сімейного життя	86
Семенюк В. Психологічний супровід дітей раннього віку із загальною затримкою мовленнєвого розвитку	88
Ткач У.-М. Соціально-психологічні особливості особистості підлітків з девіантною поведінкою	90
Ткачук О. Психолого-педагогічна технологія як ефективний метод зниження підвищеної сугестивності у підлітковому віці	92
Томко М. Діагностика та корекція емоційних порушень у дітей старшого шкільного віку.....	94
Циценя Д. Методи діагностики соціального інтелекту майбутніх психологів	96
Шевчук А. Подолання підвищеної тривожності підлітків методами когнітивно-поведінкової терапії.....	98
Шепель Т. Залежність ступеню емоційного вигорання лікарів від особистісних змінних (на прикладі локусу контролю та професійної мотивації).....	102
Зміст	105

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 17

Наукове редагування – доц. Романюк В.Л.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 5,4.